

Minister van Asiel en Migratie

**Directoraat-Generaal
Migratie**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
21 mei 2026

Onze referentie
7635565

nota

1. Aanleiding

Deze nota dient ter begeleiding van de beleidsreactie op de brief van de Inspectie Justitie en Veiligheid (Inspectie) over aanbevelingen en conclusies naar aanleiding van het onderzoek naar de quickcheck door Dienst Identificatie en Screening Asielzoekers (DISA) die zij in 2025 is gestart. De Inspectie publiceerde haar bevindingen op 28 mei 2026.

Daarnaast heeft u de Kamer toegezegd om voor het zomerreces bij brief uiteen te zetten hoe het proces rondom het wetstraject ten bate van een solide wettelijke grondslag voor het doorzoeken van gegevensdragers eruit ziet. Met deze brief kunt aan die toezegging tegemoet komen.

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd in te stemmen met het informeren van de Tweede Kamer door middel van bijgaande beleidsreactie en toelichting op het wetgevingstraject.

3. Kernpunten

- Als onderdeel van het Identificatie- en Registratieproces (I&R-proces) onderzocht de DISA gegevensdragers (in de praktijk voornamelijk mobiele telefoons) van asielzoekers. Dit noemde de DISA de 'quickcheck'.
- Naar aanleiding van signalen over gebreken in de grondslag en de uitvoering door de DISA is de Inspectie een onderzoek gestart.
- De Inspectie doet naar aanleiding van dit onderzoek drie bevindingen:

1. De wettelijke grondslag van de quickcheck is ontoereikend

De DISA voerde de quickcheck uit op basis van art. 55 lid 2 Vreemdelingenwet (Vw) 2000. Van dit wetsartikel heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling) dat geoordeeld dit geen toereikende wettelijke grondslag is voor het zonder toestemming onderzoeken van een gegevensdrager omdat die bepaling niet voorschrijft in welke omstandigheden en onder welke voorwaarden een mobiele telefoon mag worden onderzocht en dat blijkt ook niet uit andere wetgeving.

2. 'Toestemming' als aanvulling op de wettelijke grondslag is bedenkelijk

Om tegemoet te komen aan bovengenoemde jurisprudentie van de Afdeling heeft DISA in overleg met het ministerie besloten om tijdens de intake toestemming te vragen aan de asielzoeker voor de quickcheck. Voortaan werd gewerkt met artikel 55 lid 2 Vw als grondslag in combinatie met toestemming van de asielzoeker. De Inspectie oordeelt dat

'toestemming' in de relatie overheid-burger geen geldige verwerkingsgrond is omdat er sprake is van een inherent machtsverschil. Dit geldt zeker wanneer die burger een asielzoeker is die voor zijn verblijfsrecht afhankelijk is van die overheid. Verder constateert de Inspectie dat asielzoekers in de intake niet volledig geïnformeerd werden over de doelen, uitvoering en gevolgen van het al dan niet geven van toestemming. Ook werd er niet op gewezen dat het toestemming niet verplicht is.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
21 mei 2026

Onze referentie
7635565

3. Waarborgen in het proces van de quickcheck voldoen niet

- DISA had zelf enkele waarborgen in het proces ingebouwd om tegemoet te komen aan de Afdelingsjurisprudentie (waarbij de Inspectie voorop stelt dat het gebrek aan een wettelijke grondslag niet gecompenseerd kan worden met aanvullende waarborgen):
 1. De quickcheck werd alleen uitgevoerd in zaken waarin de aanvrager geen 'echt' bevonden documenten kan overleggen op basis waarvan de identiteit en herkomst vastgesteld kunnen worden. Hiervan oordeelt de Inspectie dat DISA niet bevoegd was echtheid van documenten vast te stellen. Dat doet de IND als het I&R-proces al is afgerond.
 2. Er werden geen foto's en of kopieën gemaakt van signalen over de openbare orde of nationale veiligheid. De DISA had namelijk geen wettelijke grondslag om die informatie vast te leggen. Hoewel de Inspectie begrijpt dat de wens bestaat om dergelijke signalen op te vangen, vindt de Inspectie het zorgelijk dat ondanks het ontbreken van een wettelijke grondslag, de DISA wel gegevensdragers doorzocht en signalen over de nationale veiligheid opving terwijl de DISA daar niet voor bevoegd was.
- De Inspectie doet twee aanbevelingen:
 1. Zorg met urgentie voor een solide wettelijke grondslag voor de quickcheck en heroverweeg de werkwijze totdat die grondslag er is.
 2. Zorg voor een goede overdracht van het I&R-proces van de DISA naar de IND, inclusief de nodige toekomstige waarborgen en bevoegdheden ten aanzien van het onderzoeken van gegevensdragers.
- In bijgaande beleidsreactie wordt gereageerd op de aanbevelingen van de Inspectie. In de beleidsreactie wordt benoemd dat de IND per 12 juni 2026 de identificatie en registratie van asielzoekers van de DISA heeft overgenomen en dat de quickcheck geen onderdeel is van dat proces. Daarnaast wordt benoemd dat er wordt gewerkt aan de wettelijke grondslag voor het kunnen doorzoeken van gegevensdragers en dat de aanbevelingen van de Inspectie hierbij worden betrokken.

Naast de beleidsreactie gaat de brief in op de context van het wetgevingstraject. Voorts wordt een verkenning die de IND op dit onderwerp heeft uitgevoerd als bijlage toegevoegd aan de brief. De verkenning is opgesteld met als doel globaal in kaart te brengen hoe gegevensdragers in Nederland en elders in de EU worden doorzocht, wat nodig is voor het doorzoeken van gegevensdragers, en wat bekend is over de effectiviteit en efficiëntie van deze methoden. Vervolgens zijn de risico's, kansen en knelpunten in kaart gebracht.

4. Toelichting

4.1. Politieke context

Het doorzoeken van gegevensdragers staat regelmatig in de politieke aandacht.

4.2. Krachtenveld

De beleidsreactie is afgestemd met DGM, DISA en de IND.

4.3. Communicatie

Woordvoeringslijn is n.a.v. de publicatie van het onderzoeksrapport reeds via DCOM opgesteld.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
21 mei 2026

Onze referentie
7635565